

Utrikesutskottets betänkande 2021/22:UU15

Mänskliga rättigheter i länder och regioner m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet motionsyrkanden från allmänna motionstiden under riksmötena 2018/19, 2019/20, 2020/21 och 2021/22 om mänskliga rättigheter m.m. i ett antal länder och regioner.

Utskottet föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att svensk närvaro bör förstärkas genom ett ”House of Sweden” i Taipei.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till att utskottet inte ser behov av några ytterligare initiativ eller tillkännagivanden till regeringen. Ett antal motionsyrkanden bereds förenklat. I betänkandet finns åtta reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L). I en reservation (S) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Ca 150 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19, 2019/20, 2020/21 och 2021/22.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Utskottets överväganden.....	7
Iran.....	7
Kina.....	9
Ryssland.....	17
Övriga länder och regioner.....	23
Motioner som bereds förenklat.....	24
Reservationer.....	26
1. Iran, punkt 1 (V).....	26
2. Kina, punkt 2 (SD).....	28
3. Kina, punkt 2 (C).....	30
4. Kina, punkt 2 (KD).....	32
5. Kina, punkt 2 (L).....	33
6. House of Sweden i Taipei, punkt 3 (S).....	35
7. Övriga länder och regioner, punkt 5 (M).....	36
8. Övriga länder och regioner, punkt 5 (C).....	37
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	38
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19.....	38
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20.....	39
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21.....	40
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22.....	44
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet.....	55

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Iran

Riksdagen avslår motion

2021/22:2588 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1, 6, 7 och 10.

Reservation 1 (V)

2. Kina

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48,

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 13 och 24,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4, 6, 7 och 14,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 13, 14, 17 och 18,

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20,

2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 35, 36 och 48,

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkandena 4, 7, 8 och 14 samt

2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (KD)

Reservation 5 (L)

3. House of Sweden i Taipei

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att förstärka svensk närvaro genom ett "House of Sweden" i Taipei och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 19,

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 18,

2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 28 och

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Reservation 6 (S)

4. Ryssland

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 12 och 20,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10 samt
2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7.

5. Övriga länder och regioner

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 57 och

2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 46.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (C)

6. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 7 april 2022

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Margareta Cederfelt (M), Björn Söder (SD), Diana Laitinen Carlsson (S), Gudrun Brunegård (KD), Alexandra Völker (S), Joar Forssell (L), Aron Emilsson (SD), Maria Ferm (MP), Helena Storckenfeldt (M), Anders Österberg (S), Yasmine Posio (V), Mats Nordberg (SD) och Daniel Bäckström (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet ca 150 motionsyrkanden från allmänna motionstiden under riksmötena 2018/19, 2019/20, 2020/21 och 2021/22. Fokus ligger på frågor som rör situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran, Kina och Ryssland. Mänskliga rättigheter (MR) ur ett tematiskt perspektiv behandlas av utskottet i betänkande 2021/22:UU7. Av yrkandena behandlas ca 100 motionsyrkanden i förenklad ordning i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018. Dessa yrkanden återfinns i bilaga 2. Motionärernas förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1.

Mänskliga rättigheter och demokrati tas genomgående upp till diskussion i utskottet under dess inkommande och utgående besök. Det kan nämnas att utrikesutskottet den 28 maj 2019 besöktes av utskottet för etniska minoriteter i Kinas nationella folkkongress. Ett antal föredragningar har också hållits i utskottet med koppling till det aktuella betänkandet. Den 24 mars 2022 fick utskottet information om Ryssland i Europarådet av Boriana Åberg (M), ordförande för Europarådets svenska delegation, och Carina Ohlsson (S), vice ordförande för Europarådets svenska delegation. Den 3 mars 2022 fick utskottet information om Sidas stöd till Ukraina och Ryssland med anledning av Rysslands invasion av Ukraina av Sidas generaldirektör Carin Jämtin. Den 15 april 2021 fick utskottet information om relationerna till Kina m.m. av kabinetssekreterare Robert Rydberg. Den 18 februari 2021 överlade utskottet med kabinetssekreteraren om regeringens ståndpunkt i fråga om Ryssland och Hongkong inför rådet för utrikesfrågor (FAC) den 22 februari 2021 (prot. 2020/21:21.4, prot. 2020/21:21.6). Den 12 februari 2021 informerade utrikesminister Ann Linde utskottet om Ryssland. Den 7 november 2019 informerade dåvarande kabinetssekreterare Annika Söder utskottet om utvecklingen i Iran. Den 4 juni 2019 fick utskottet information om Kina av kabinetssekreterare Annika Söder med medarbetare.

Utskottet har också löpande fått information om frågor med koppling till detta betänkande vid föredragningar inför möten i FAC utöver det som nämns ovan.

Bakgrund

Utrikesutskottet behandlar under i princip varje riksmöte ett betänkande om mänskliga rättigheter. Under mandatperioden har utskottet tidigare behandlat flera betänkanden med koppling till mänskliga rättigheter. Betänkandena brukar ha olika inriktning. I betänkande 2019/20:UU15 behandlades tematiska MR-frågor. Frågor med koppling till yttrandefrihet behandlades i betänkande

2020/21:UU7. Utskottet har under mandatperioden även behandlat en skrivelse från regeringen om Sveriges förbindelser med Kina och regeringens förhållningssätt i frågor som rör Kina (bet. 2019/20:UU4). Även i andra betänkanden har MR-frågor tagits upp.

Utskottets överväganden

Iran

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Iran.

Jämför reservation 1 (V).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:2588 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 10 anser motionärerna att Sverige konsekvent bör uppmärksamma de grova och omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Iran. I yrkande 1 framförs att Sverige i alla sina kontakter med Iran bör uppmärksamma kvinnors och kvinnorrättsorganisationers situation i landet. Vidare anförs att Sverige bör uppmärksamma de grova och omfattande kränkningarna av de etniska och religiösa minoriteternas rättigheter i Iran (yrkande 6) och att Sverige bör agera för att Iran ska leva upp till sina internationella åtaganden gällande barns rättigheter (yrkande 7).

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran i betänkande 2018/19:UU8. Läget när det gäller de mänskliga rättigheterna i Iran är fortfarande mycket allvarligt. Av Utrikesdepartementets (UD) rapport för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer som publicerades i december 2019 framgår att journalister, fackliga ledare, personer som arbetar mot diskriminering av kvinnor och jurister som har kritiserat det politiska styret grips och i flera fall har dömts till hårda straff, inklusive kroppsstraff och dödsstraff. Yttrande-, press- och informationsfriheterna är kraftigt begränsade och censuren är långtgående. I rapporten konstateras också att myndigheterna har vidtagit ytterligare åtgärder för att begränsa friheten på internet. Civilsamhällets utrymme är begränsat och mötes- och organisationsfriheten kränks.

Högste ledaren Ali Khamenei regerar på livstid. Hans inflytande är omfattande eftersom han utser personer till flera tunga chefsposter och viktiga institutioner lyder direkt under honom. Val till presidentämbetet, parlamentet och expertrådet hålls regelbundet. Alla iranska medborgare, kvinnor och män, har rösträtt från 18 års ålder men valfriheten begränsas av att kandidaterna måste godkännas av det icke-valbara Vaktarrådet. Enligt det amerikanska utrikesdepartementets MR-rapport för Iran 2020 levde parlamentsvalet 2020 inte upp till internationella kriterier för fria och rättvisa val, bl.a. mot bakgrund av Vaktarrådets roll som beskrivs ovan och eftersom regeringens brutala

hantering av protester under senare år bedöms ha påverkat valmiljön. Utskottet konstaterar att valdeltagandet, 42,3 procent, var det lägsta sedan 1979. Utskottet ser detta som ett uttryck för det iranska folkets misstro till det politiska systemet.

Iran utövar dödsstraff och tillhör de länder där flest avrättningar verkställs. Minderåriga döms till döden. Tortyr och framtvungade erkännanden förekommer. Flera vittnesmål berättar om förhör med fysiskt och psykiskt kränkande metoder samt sexuellt våld. Rättsstatens principer respekteras inte, och rättsväsendet är inte oberoende. Mål av politisk karaktär hanteras i särskilda revolutionsdomstolar med inskränkningar när det gäller transparens, rätten till försvar och möjlighet att överklaga.

Vidare framgår det av rapporten att personer från religiösa och etniska minoriteter diskrimineras på flera områden. Det råder inte religionsfrihet i Iran. Kvinnors och barns rättigheter är eftersatta och kvinnor diskrimineras på flera områden. Mångåriga försök att introducera en lag som förbjuder våld mot kvinnor i hemmet har fortsatt att möta motstånd. Irans lagstiftning diskriminerar kvinnor och flickor. Kvinnor är kraftigt underrepresenterade i regeringen, parlamentet och andra politiska instanser. Hbtqi-personer diskrimineras och stigmatiseras. Homosexuella handlingar är kriminaliserade.

Utskottet konstaterar att FN har utsett en särskild rapportör för människorättsituationen i Iran. Denne har dock inte tillåtits besöka landet. FN:s generalsekreterare presenterar årligen en rapport om människorättsläget i Iran i enlighet med ett mandat från generalförsamlingens tredje utskott. EU har självständigt beslutat om sanktioner mot Iran med anledning av situationen för de mänskliga rättigheterna i landet. Sanktionerna infördes för första gången 2011 och har förlängts årligen, senast i april 2021. De gäller i nuläget till och med den 13 april 2022 och innefattar åtgärder såsom reserestriktioner, frysningar av tillgångar, förbud mot export m.m. av utrustning som kan användas för internt förtryck och förbud mot export av viss övervakningsutrustning. Utskottet konstaterar att EU i rådsslutsatser från den 4 februari 2019 bl.a. lyfter fram kvinnors och flickors samt etniska och religiösa minoriteters rättigheter och uppmanar Iran att följa de internationella konventioner som landet anslutit sig till och att fullt ut respektera mänskliga rättigheter.

Utskottet instämmer i vikten av att Iran fullt ut respekterar och lever upp till de mänskliga rättigheterna och uppmanar regeringen att fortsätta att med skärpa framföra dessa budskap och verka för demokratisk förändring och för efterlevnad av rättsstatens principer i dialogen med officiella företrädare för Iran och inom EU och FN samt andra relevanta organisationer och forum. Liksom anges i bl.a. svar på en skriftlig fråga till utrikesministern (fr. 2020/21:3397) måste skyddet av och respekten för mänskliga rättigheter vara centrala i Sveriges relation med Iran. Detta inkluderar även barns rättigheter, kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna samt religiösa och etniska minoriteters rättigheter. Utskottet välkomnar att de

sanktioner som EU har beslutat mot Iran när det gäller mänskliga rättigheter ligger fast.

Utskottet vill liksom tidigare (senast i bet. 2021/22:UU7) framhålla att demokrati är det styrelseskick som ger människor störst möjlighet att påverka samhället och sina egna liv och som skapar bäst förutsättningar att värna och stärka respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Utskottet vill även understryka vikten av transparens. Utskottet framhåller även att ett livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle, som ges utrymme att verka självständigt, är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. MR-försvare är centrala för upprätthållandet av ett livskraftigt civilsamhälle, och därmed för ett demokratiskt politiskt system. Utskottet ser med stor oro på situationen för MR-försvare i Iran och anser det vara av största vikt att uppmärksamma och fortsätta att stödja dessa.

Utskottet anser liksom i tidigare betänkanden (senast i bet. 2021/22:UU7) att dödsstraffet är en kränkning av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna och utgör ett omänskligt, grymt och oåterkalleligt straff som inte har någon plats i en modern rättsordning. Utskottet stöder de riktlinjer som EU har antagit för att avskaffa dödsstraffet globalt. Utskottet framhåller vidare att avskaffandet av dödsstraff är en prioriterad fråga i svensk utrikespolitik. Utskottet fördömer tillämpningen av dödsstraffet var det än tillämpas, inklusive i Iran.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motion 2021/22:2588 yrkandena 1, 6, 7 och 10.

Kina

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att förstärka svensk närvaro genom ett "House of Sweden" i Taipei och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motioner om Kina.

Jämför reservation 2 (SD), 3 (C), 4 (KD), 5 (L) och 6 (S).

Motionerna

Övergripande MR-frågor

I kommittémotion 2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6 framförs att Sverige i samarbete med andra länder bör ta initiativ till och arbeta för att Kina respekterar mänskliga rättigheter. I kommittémotion 2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7 framhåller motionärerna att Sverige aktivt bör verka för att stödja oberoende civilsamhälleskrafter i Kina. Samma förslag återfinns i kommittémotion 2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 8.

Xinjiang, Tibet m.m.

I kommittémotion 2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 13 efterfrågas att Sverige agerar aktivt och strategiskt i FN för en internationell, oberoende utredning av förtrycket i Xinjiang. I kommittémotion 2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 vill motionärerna att de stats sanktionerade massövergreppen mot uigurer, falungonganhängare och kristna fördöms. I yrkande 3 anser motionärerna att regeringen bör verka för en oberoende internationell granskning av Kinas övergrepp mot minoriteter, och i yrkande 4 efterlyses sanktioner mot de ansvariga för övergreppen. I kommittémotion 2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7 anser motionärerna att Sverige tydligt bör fördöma de övergrepp på och tvångsinterneringar av uigurer som begås av den kinesiska regimen. Detta upprepas även i kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 13 med tillägget att det bör införas sanktioner mot dem som är ansvariga för övergreppen. I samma motion yrkande 14 anför motionärerna att Sverige bör driva på för att Europaparlamentet ska pröva Kinas övergrepp mot uigurerna utifrån gällande folkrätt på basis av en oberoende internationell granskning och andra erkända internationella organisationers rapporter. Enligt kommittémotion 2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 35 bör regeringen verka för ett erkännande av det pågående folkmordet på uigurer i Kina, och enligt yrkande 36 bör regeringen inom ramen för EU verka för att unionen återkommande tar upp uigurernas, kristnas och andra minoriteters situation i sin dialog med Kina. I kommittémotion 2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 6 anser motionärerna att Sverige bör fördöma förtrycket av minoriteter som uigurerna i Kina. Enligt kommittémotion 2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 7 bör Sverige agera för att det internationella samfundet ska ställa aktörerna bakom förtrycket av minoriteter som uigurerna i Kina till ansvar.

Hongkong

I kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 17 efterlyser motionärerna fortsatt stöd till demokrati rörelsen i Hongkong. I kommittémotion 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48 anser motionärerna bl.a. att Sveriges förhållningssätt gentemot Kina ska syfta till att stärka förbindelserna med Hongkong och lyfter fram vikten av att betona principen ”ett land, två system” i syfte att bevara Hongkongs rätt till självbestämmande. Motionärerna anser även bl.a. att Sverige och EU tydligt behöver stå upp för frihet och demokrati i Hongkong. Detsamma upprepas i kommittémotion 2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48. I kommittémotion 2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 4 anför att Sverige bör verka emot förtrycket av demokrati i Hongkong. I kommittémotion 2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 4 anför att Sverige

bör verka i EU för ett samlat agerande emot förtrycket av demokratirörelsen i Hongkong.

Taiwan

I kommittémotion 2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 24 anser motionärerna att Taiwans deltagande i internationella forum bör främjas. Samma sak framförs i kommittémotion 2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4. I kommittémotion 2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 18 anser motionärerna att ett "House of Sweden" bör etableras i Taipei. Detta återkommer i kommittémotion 2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 28. I kommittémotion 2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20 anförs att Sverige i närtid bör genomföra ett officiellt minister- eller talmansbesök i Taiwan.

I kommittémotion 2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågar motionärerna ett tydligt erkännande av Taiwan som land snarare än som provins. I yrkande 2 vill motionärerna att Taiwan ska få möjligheten att skicka ombud till FN:s generalförsamling och i yrkande 3 att Taiwan ska ha möjlighet att delta i och bidra till FN:s underorganisationer. I yrkande 4 efterfrågar motionärerna utökat bilateralt samarbete. Dessa yrkanden återkommer i kommittémotion 2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4. I yrkande 5 efterfrågar motionärerna ett "House of Sweden" i Taipei. I kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 anförs att Sverige bör verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer. I yrkande 19 efterlyses ett "House of Sweden" i Taiwan och ett breddat bilateralt samarbete som omfattar fler områden. I kommittémotion 2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48 framhålls bl.a. att Sveriges förhållningssätt gentemot Kina även ska syfta till att stärka förbindelserna med Taiwan och att Sverige bl.a. bör verka för att främja Taiwans deltagande i internationella sammanhang, t.ex. FN-organ. Detta återkommer i kommittémotion 2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48. I kommittémotion 2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 14 anser motionärerna att Sverige bör erkänna Taiwans rätt att forma sin egen samhällsutveckling och demokratiska system samt integreras i internationella institutioner och samarbeten. Detta förslag återkommer i kommittémotion 2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 14.

Utskottets ställningstagande

Övergripande MR-frågor

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till betänkande 2019/20:UU4 Arbetet i frågor som rör Kina. Där behandlade utskottet regeringens skrivelse med samma namn. Betänkandet omfattade Sveriges förbindelser med Kina och förhållningssätt i frågor som rör Kina, både på ett övergripande plan och inom olika politikområden.

I UD:s senaste MR-rapport om Kina som publicerades i juni 2019 konstateras att Kina är en enpartistat utan allmänna och fria val. Politisk opposition är inte tillåten. Statsapparaten genomsyras av kommunistpartiet. Rättsväsendet är underställt kommunistpartiets kontroll. Sedan kommunistpartiets kongress hösten 2017 har partiet en uttalad ambition att utöka sin kontroll över alla delar av samhället. Den kinesiska konstitutionen garanterar allmän åsikts-, yttrande-, tryck-, förenings-, mötes-, demonstrations- och religionsfrihet. I praktiken är dock samtliga friheter inskränkta i varierande grad, enligt UD:s MR-rapport. Konstitutionen innehåller också paragrafer om medborgares skyldighet att skydda nationens säkerhet, vilket bidrar till att begränsa yttrandefriheten. Personer som rapporterar om politiskt känsliga frågor löper stor risk att trakasseras, hotas eller gripas. Det är särskilt känsligt att ifrågasätta kommunistpartiets makt- och organisationsmonopol och att direkt kritisera det högsta ledarskapet. Sedan 2017 har flera personer dömts till fängelsestraff efter att offentligt ha förespråkade enskilda personers rättigheter. Förenings-, informations- och yttrandefriheten har försämrats de senaste åren. Medierna används för att kontrollera och styra opinionen. I EU:s årliga rapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen under 2020 konstateras att situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina har fortsatt att försämrats på flera områden. EU:s rapport beskriver även att bl.a. journalister har fängslats eller förföljts på grund av sin rapportering om covid-19 och att övervakningen av medborgare har ökat under pandemin.

Dödsstraff tillämpas i Kina. Dödsstraff finns på straffskalan för 46 olika brott, inklusive för ekonomiska brott och brott som våldtäkt, människohandel och narkotikasmuggling. Antalet personer som avrättas varje år är fortfarande en statshemlighet. Enligt Amnesty International avrättade Kina flest personer i världen 2020.

Utskottet återkommer till frågan om minoriteters situation separat i betänkandet.

Utskottet konstaterar att de svenska utlandsbeskickningarna i Kina följer utvecklingen när det gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Kina och har löpande kontakt med representanter för det kinesiska civilsamhället. Sida ger på förfrågan från kinesiska utrikesministeriet stöd till Raoul Wallenberg-institutet som sedan 1990-talet har verksamhet i Kina. Sida ger också stöd till Dui Hua Foundation som arbetar med att uppmärksamma politiska fångars rättigheter i Kina. EU har samarbetsprojekt med såväl kinesiska myndigheter som civilsamhällesorganisationer i Kina. EU tar vidare löpande upp mänskliga rättigheter vid topp- och ledarmöten mellan EU och Kina, vilket gjordes vid tre topp- och ledarmöten mellan EU och Kina under 2020. Sedan 1995 finns också en specifik MR-dialog. Den senaste årliga dialogen mellan EU och Kina om mänskliga rättigheter ägde rum den 1–2 april 2019. Utskottet konstaterar att varken toppmöten eller MR-dialog ägde rum under 2021. Den 1 april 2022 hölls ett videotoppmöte mellan EU och Kina. Vid mötet tog EU åter upp sin oro över situationen för de mänskliga

rättigheterna i Kina, däribland behandlingen av människorättsförsvarare och personer som tillhör minoriteter. EU uttryckte även oro över nedmonteringen av principen ”ett land, två system” i Hongkong och att EU räknar med att återuppta en omfattande dialog om mänskliga rättigheter för att behandla dessa frågor. EU bekräftade även på nytt sitt löfte om en politik för ett enat Kina, samtidigt som unionen uttryckte sin oro över ökade spänningar över sundet.

Mot bakgrund av de många rapporterna om utbredda kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna i Kina understryker utskottet vikten av att Kina respekterar de mänskliga rättigheterna och lever upp till sina nationella och internationella åtaganden samt rättsstatens principer. Utskottet betonar att förföljelsen av människorättsjurister och människorättsaktivister måste upphöra och att oberoende civilsamhällesorganisationer måste kunna verka utan restriktioner. Liksom i betänkande 2019/20:UU4 lägger utskottet stor vikt vid att regeringen konsekvent och tydligt tar upp frågan om den allvarliga situationen för mänskliga rättigheter i Kina i kontakter med kinesiska myndighetsföreträdare. Utskottet anser att regeringen bör fortsätta att aktivt verka för en stark och gemensam EU-hållning och att i samarbete med EU och likasinnade verka för att uppmärksamma situationen för de mänskliga rättigheterna i Kina i berörda multilaterala sammanhang.

Utskottet anser liksom i tidigare betänkanden (senast i bet. 2021/22:UU7) att dödsstraffet är en kränkning av de mest grundläggande mänskliga rättigheterna och utgör ett omänskligt, grymt och oåterkallligt straff som inte har någon plats i en modern rättsordning. Utskottet stöder de riktlinjer som EU har antagit för att avskaffa dödsstraffet globalt. Utskottet framhåller vidare att avskaffandet av dödsstraff är en prioriterad fråga i svensk utrikespolitik. Utskottet fördömer tillämpningen av dödsstraffet var det än tillämpas, inklusive i Kina.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motionerna 2020/21:3241 yrkande 7, 2021/22:3777 yrkande 6 och 2021/22:3971 yrkande 8.

Xinjiang, Tibet m.m.

I UD:s MR-rapport konstateras att rörelsefriheten för personer som tillhör vissa minoritetsgrupper är begränsad för resor både inom och utanför Kina. Oproportionerligt hårda straff för brott mot nationell säkerhet fortsätter att vara vanligare i fall som rör minoriteter och urfolk, särskilt i Xinjiang och Tibet, än i övriga Kina. Inskränkningar vad gäller utbildning, religion och rörelsefrihet är särskilt förekommande i samma regioner. Kinas konstitution garanterar religionsfrihet, men den är i praktiken starkt inskränkt. Sedan 2017 har partiet inskränkt religionsfriheten alltmer. Det finns enligt rapporten uttalade krav om att religion måste ”anpassas till Kinas förutsättningar” och bidra till att genomföra kommunistpartiets politik.

Av UD:s MR-rapport framgår att situationen för minoriteters rättigheter i den nordvästliga regionen Xinjiang, särskilt för muslimska uigurer, är mycket allvarlig och har försämrats under de senaste åren. Enligt en rapport från FN:s

kommitté för eliminering av rasdiskriminering 2018 finns flertaliga uppgifter om att ett stort antal uigurer och personer tillhörande andra muslimska minoriteter i Xinjiang befinner sig i s.k. politiska omskolningsläger utan att ha möjlighet att kontakta anhöriga eller juridiska ombud och utan att deras frihetsberövande har varit föremål för en juridisk prövning. Enligt uppskattningar i rapporten kan det röra sig om från tiotusentals upp till en miljon människor. Den mycket allvarliga situationen för etniska och religiösa minoriteter bekräftas av EU:s rapport om de mänskliga rättigheterna i världen 2020.

Den 22 mars 2021 beslutade EU om listningar under den globala sanktionsordningen mot kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna. I listningsbeslutet inkluderades fyra personer och en organisation med koppling till förtrycket av uigurer och personer från andra muslimska etniska minoriteter i Xinjiang, som bl.a. tar sig uttryck i godtyckliga frihetsberövanden, förnedrande behandling, tvångsarbete och systematiska kränkningar av deras religions- eller trosfrihet. Utskottet noterar, liksom i betänkande 2020/21:UU10, att EU:s sanktionsbeslut följdes av omedelbara motåtgärder från Kina riktade mot tio personer och fyra enheter i EU, bl.a. chefen för Sveriges nationella kunskapscentrum om Kina.

Utskottet ser mycket allvarligt på situationen för etniska och religiösa minoriteter i hela Kina och betonar vikten av att Kina respekterar religions- och övertygelsefrihet, yttrandefrihet och etniska minoriteters rättigheter, i synnerhet i Xinjiang och Tibet. Utskottet välkomnar att EU, i enlighet med EU:s rådsslutsatser från den 24 januari 2022 om EU:s prioriteringar för 2022 i FN:s olika MR-forum, kommer att fortsätta att uppmana FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter att ta upp människorättssituationen i Kina, särskilt i Xinjiang, bl.a. genom en oberoende, objektiv, opartisk och öppen bedömning. Utskottet vill påminna om sitt tidigare ställningstagande när det gäller erkännande av folkmord (senast uttryckt i bet. 2021/22:UU7), nämligen att det i princip inte ankommer på riksdagen som ett representativt organ att göra folkrättsliga ställningstaganden. Oavsett den folkrättsliga bedömningen anser utskottet att dessa övergrepp tydligt bör fördömas och förväntar sig i enlighet med betänkande 2019/20:UU4 att regeringen agerar i alla relevanta forum för att FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och andra oberoende människorättsorganisationer ska kunna besöka Xinjiang utan övervakning och restriktioner och på så vis kunna fullgöra sitt arbete. När det gäller motionsyrkanden om att EU ska införa sanktioner mot Kina mot bakgrund av situationen för minoriteter välkomnar utskottet, liksom i betänkande 2020/21:UU10, de sanktioner som EU infört med anledning av situationen i Xinjiang och anser att Sverige även fortsättningsvis bör agera inom EU för att sätta press på Kina att omedelbart upphöra med övergreppen mot uigurer, bl.a. genom ytterligare sanktionslistningar.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motionerna 2020/21:2942 yrkande 7, 2020/21:3204 yrkande 13, 2020/21:3241 yrkande 6, 2021/22:3246

yrkandena 13 och 14, 2021/22:3883 yrkandena 35 och 36, 2021/22:3971 yrkande 7 och 2021/22:4152 yrkande 2–4.

Hongkong

Utskottet konstaterar att Hongkong har en speciell ställning som särskild administrativ region inom Folkrepubliken Kina enligt ett avtal som ingicks mellan Kina och Storbritannien (den s.k. sino-brittiska deklarationen) i samband med att den forna brittiska kolonin överlämnades till Kina 1997. Enligt den grundlag, den s.k. Basic Law, som då antogs fastställdes principen ”ett land, två system”. Enligt denna lag skulle Hongkongs självstyrande ställning med ett fristående politiskt och juridiskt system bevaras, och respekten för Hongkongbornas mänskliga fri- och rättigheter och rättsväsendets oberoende är av grundläggande betydelse i lagen.

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Hongkong har försämrats under de senare åren. Det demokratiska utrymmet har minskat och individers åtnjutande av mänskliga rättigheter inskränks alltmer. I EU:s rapport om de mänskliga rättigheterna i världen under 2020 beskrivs bl.a. att flera MR-försvare, beslutsfattare och journalister har fängslats. Själv censuren i medierna, den akademiska världen och civilsamhället beskrivs öka. Den 28 juli 2020 antog EU rådsslutsatser som uttryckte allvarlig oro för den nationella säkerhetslag som den nationella folkkongressen i Peking antog den 30 juni samma år och dess negativa påverkan på rättigheter och friheter som garanteras enligt grundlagen. Som ett svar på åtgärderna antog EU ett paket av åtgärder som bl.a. innehöll att EU ska se över och begränsa exporten av känslig utrustning och känsliga teknologier, öka stödet till civilsamhället och studentutbyten, fortsätta att närvara vid rättegångar mot företrädare för demokratirörelsen och inte inleda några nya förhandlingar med Hongkong.

Utskottet konstaterar att inför val till Hongkongs parlament (Legislative Council) den 19 december 2021 genomfördes ett antal förändringar i valsystemet som reducerade antalet direktvalda mandat. Vidare infördes en ny granskningsprocess som begränsade urvalet av kandidater. I ett uttalande från EU:s höga representant från den 20 december 2021 lyfte EU fram att valet bröt mot demokratiska principer och principen om politisk pluralism och var ett ytterligare avsteg från principen ”ett land, två system. Vidare konstaterades att 47 demokratiförsvare arresterades i januari 2021 och att många av dem fortsatt var fängslade och därmed inte kunde ställa upp i valet. Samtidigt konstaterades även att pressen på civilsamhället ökats genom åtgärder mot flera organisationer och att pressfriheten försämrats ytterligare.

Utskottet står bakom den höga representantens uttalande och framhåller att Sverige och EU behöver fortsätta stå bakom principen om ”ett land, två system” för att bevara Hongkongs självstyrande ställning med ett fristående politiskt och juridiskt system i enlighet med Hongkongs grundlag. Utskottet understryker vikten av att respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer upprätthålls och att Sverige och EU fortsätter att framföra

dessa budskap till kinesiska myndigheter. Utskottet ser med stort allvar på införandet av den nya säkerhetslagstiftningen, vilken bryter mot Kinas internationella åtaganden. Inom ramen för principen om ”ett land, två system” och i enlighet med internationella överenskommelser stöder utskottet en demokratisk utveckling och fullt deltagande av Hongkongborna i den politiska processen i enlighet med Hongkongs grundlag. Liksom i betänkande 2019/20:UU4 framhåller utskottet att Hongkongs grundlag föreskriver att målet ska vara att både valet till Hongkongs lagstiftande församling och valet av Hongkongs regeringschef framöver ska ske genom allmän rösträtt.

Utskottet uppmanar regeringen att även framöver verka för fortsatt enighet inom EU kring behovet av ett tydligt och konkret agerande med anledning av händelseutvecklingen i Hongkong. Utskottet noterar att regeringen vid mötet med EU:s utrikesministrar den 22 februari 2021 enligt svar på en skriftlig fråga (fr. 2020/21:1832) underströk behovet av ytterligare åtgärder från EU:s sida med anledning av den negativa händelseutvecklingen samt vikten av att se över alla möjligheter, inklusive restriktiva åtgärder. Utskottet konstaterar att sanktioner som är beslutade av EU:s medlemsstater som en del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken kräver enhällighet.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motionerna 2020/21:2776 yrkande 48, 2020/21:3241 yrkande 4, 2021/22:3246 yrkande 17, 2021/22:3883 yrkande 48 och 2021/22:3971 yrkande 4.

Taiwan

Utskottet konstaterar att Taiwan är en välutvecklad demokrati med god efterlevnad av de mänskliga rättigheterna. Sverige har ett gott samarbete med Taiwan inom många områden, trots avsaknad av diplomatiska relationer. EU:s Kinastrategi från 2016 bekräftar att EU står bakom ett-Kina-politiken och att förbindelserna med Taiwan ska fortsätta att utvecklas inom ramen för denna politik. Utskottet vill, liksom i betänkande 2019/20:UU4, påminna om att Sverige och EU har ett intresse av att säkra Taiwans deltagande i internationella organisationer. Taiwan är t.ex. medlem i WTO och Asiatiska utvecklingsbanken och bidrar i dessa forum på ett positivt och meningsfullt sätt till internationell samverkan. Utskottet skulle välkomna en utveckling som t.ex. återigen möjliggjorde observatörskap för Taiwan i WHO.

När det gäller frågan om ett s.k. House of Sweden i Taipei konstaterar utskottet att Business Sweden har ett kontor i Taipei. Kontoret erbjuder enligt sin webbplats strategisk rådgivning och tillhandahåller ett brett nätverk av lokala kontakter som hjälper svenska företag att komma igång med sin affärsverksamhet på marknaden. I Taipei har Business Sweden ett utökat uppdrag som innefattar att bistå svenska medborgare med visst konsulärt stöd på plats, vilket samordnas med Sveriges ambassad i Bangkok. Utskottet konstaterar att frågor som rör Business Sweden faller inom ramen för näringsutskottets beredningsområde. I betänkande 2020/21:NU13 avlog näringsutskottet ett yrkande om att Business Swedens mandat i Taipei ska

breddas. Utskottet konstaterar även att konstitutionsutskottet inom ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse behandlar yrkanden om den svenska utrikesförvaltningen och att utrikesutskottet brukar beredas möjlighet att yttra sig till konstitutionsutskottet. Utskottet påminner om vad det flera gånger har framfört till konstitutionsutskottet när det gäller beredningen av utgiftsområde 1 Rikets styrelse (senast i ytr. 2021/22:UU1y), nämligen att det följer av regeringsformen att regeringen beslutar om Regeringskansliets och därmed utrikesförvaltningens organisation och fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen. Enligt utrikesutskottet är detta en lämplig ordning. Däremot förväntas regeringen löpande samråda med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation. Utskottet vill uppmana regeringen att fortsätta utveckla relationerna med Taiwan och verka för att EU gör detsamma, i enlighet med bl.a. EU:s strategi för samarbete i regionen Indiska oceanen/Stilla havet (JOIN (2021) 24). Som ett led i att utveckla relationerna och skapa möjligheter för ökade kontakter med Taiwan anser utskottet att svensk närvaro bör förstärkas genom ett ”House of Sweden” i Taipei. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrks motionerna 2020/21:678 yrkande 4, 2021/22:3246 yrkande 19, 2021/22:3774 yrkande 18, 2021/22:3776 yrkande 28 och 2021/22:3970 yrkandena 4 och 5.

Utskottet konstaterar att spänningarna i Taiwansundet och pressen på Taiwan har ökat till följd av Kinas ökade militära närvaro. I EU:s strategi för samarbete i regionen Indiska oceanen/Stilla havet konstateras att de ökande spänningarna i Taiwansundet kan ha en direkt inverkan på säkerheten och välståndet i Europa. Utskottet instämmer i detta och understryker, liksom regeringen ger uttryck för i svaret på en skriftlig fråga (fr. 2020/21:1546), att Kina måste efterleva sina folkrättsliga förpliktelser. Meningsmotsättningar mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan måste lösas på fredlig väg och på ett sätt som överensstämmer med viljan hos Taiwans befolkning. Utskottet tar liksom regeringen avstånd från bruket av militära hot och anser att Sverige och EU bör verka för fredlig konfliktlösning på folkrättens grundvalar.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motionerna 2020/21:678 yrkandena 1–3, 2020/21:2776 yrkande 48, 2020/21:3204 yrkande 24, 2020/21:3206 yrkande 4, 2020/21:3241 yrkande 14, 2021/22:3246 yrkande 18, 2021/22:3774 yrkande 20, 2021/22:3883 yrkande 48, 2021/22:3970 yrkandena 1–3 och 2021/22:3971 yrkande 14.

Ryssland

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Ryssland.

Motionerna

I partimotion 2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12 anser motionärerna att regeringen bör verka för att Ryssland ska respektera rättigheterna för landets urfolk och för nationella, etniska och språkliga minoriteter. I yrkande 20 framhålls att regeringen bör ta upp Rysslands demokratiska brister, folkrättsbrott och kränkningar av mänskliga rättigheter i alla kontakter med den ryska regeringen.

Enligt kommittémotion 2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 7 bör regeringen driva frågan om Rysslands frigivande av oppositionspolitiker, inklusive Aleksej Navalnyj, i alla de organ där Sverige är verksamt. I kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9 lyfter motionärerna fram vikten av stöd till ryska pro-demokratiska rörelser och partier. I yrkande 10 anser motionärerna att Sverige bör driva att Aleksej Navalnyj omedelbart ska släppas.

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlas situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland. Den 24 februari 2022 utvidgade Ryssland sin aggression mot Ukraina genom att inleda en storskalig invasion av landet. Detta fördömdes av utskottet i betänkande 2021/22:UU11. I samma betänkande gjorde utskottet ett tillkännagivande om att regeringen mot bakgrund av Rysslands invasion av Ukraina och brott mot den europeiska säkerhetsordningen ska utarbeta ett nytt förhållningssätt gentemot Ryssland. Det är utskottets uppfattning att situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland bör uppmärksammas även mot bakgrund av invasionen. Utskottet konstaterar att läget för de mänskliga rättigheterna i Ryssland fortsätter att försämrats. Det är ännu oklart hur situationen på sikt kommer att påverkas av invasionen mot Ukraina men utskottet konstaterar att förtrycket av civilsamhället, oberoende medier, journalister och människorättsförsvarare hittills har intensifierats till följd av invasionen. I detta betänkande besvaras motionsyrkanden om Ryssland som kommit in under den allmänna motionstiden 2019/20 och 2021/22. Beskrivningarna i detta betänkande behandlar framför allt situationen för de mänskliga rättigheterna innan invasionen inleddes.

I UD:s MR-rapport som publicerades i december 2020 fastslås att antalet repressiva åtgärder har ökat markant med lagstiftning, propaganda och en politiserad rättsapparat som huvudsakliga verktyg. Antalet personer som anses ha dömts på politiska grunder ökar. Utrymmet för det civila samhället fortsätter att krympa, bl.a. till följd av lagarna om s.k. utländska agenter och oönskade organisationer. Trakasserier, våld och politiskt motiverade rättsliga åtgärder mot människorättsförsvarare och oppositionella är vanligt förekommande. Även repressalier mot advokater och jurister som försvarar människorättsförsvarare och oppositionella ökar. Lagstiftning mot bl.a. extremism, landsförräderi, terrorism och separatism används för att tysta oliktankande och kritiker. Flera lagar bidrar till att ytterligare kringskära

yttrandefriheten, bl.a. lagen om spridning av falska nyheter, lagen om spridning av information som uppvisar uppenbar respektlöshet mot samhället, staten och statliga organ samt lagen om ett suveränt internet. Själv censuren bedöms ha ökat bland såväl medier som konstnärliga utövare. Den lagstadgade mötesfriheten inskränks av myndigheterna. Rättsliga åtgärder mot organisatörer av och deltagare i fredliga demonstrationer som kritiserar makten förekommer i hög utsträckning. Tortyr och misshandel utförda av företrädare för rättsvärdande myndigheter förekommer. Straffriheten för attacker mot människorättsförsvarare och oppositionella är utbredd.

Enligt UD:s MR-rapport kan Ryssland inte anses vara en fungerande rättsstat. Enligt författningen är statsorganen underordnade lagen och domstolarna oberoende, men dessa principer åtföljs selektivt och åsidosätts ofta i politiskt känsliga fall och ibland till följd av korruption inom rättsväsendet. Påtryckningar från statliga myndigheter liksom mutor har avsevärd negativ inverkan på rättsväsendets arbete. Enligt en lag från 2015 har den ryska författningsdomstolen mandat att avgöra huruvida beslut av Europadomstolen är förenliga med den ryska författningen och kan verkställas av ryska myndigheter. Utskottet konstaterar att Europarådets ministerkommitté den 16 mars 2022 fattade beslut om att utesluta Ryssland ur Europarådet. Beslutet fattades med stöd av artikel 8 i Europarådets stadgar och var en konsekvens av Rysslands invasion i Ukraina. Uteslutningen innebär att Ryssland inte längre kommer att omfattas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Domstolen kommer emellertid att behålla sin kompetens att hantera ärenden riktade mot Ryssland om saken det gäller har inträffat inom sex månader från att uteslutningen trätt i kraft. Domstolens domar och beslut fortsätter att vara bindande för Ryssland även efter utträdet ur organisationen, vilket innebär att skyldigheten att rätta sig efter domarna består.

Situationen i norra Kaukasien är fortfarande mycket svår. Tvångsbortföranden, tortyr och omänsklig behandling samt skenrättegångar och utomrättsliga avrättningar är vanligt förekommande. Särskilt allvarig är situationen i Tjetjenien. Som ett av 16 OSSE-länder tog Sverige initiativ till att en fristående expertrapport togs fram 2018 om människorättsläget i Tjetjenien. Denna rapport bekräftade anklagelserna om mycket allvarliga kränkningar mot de mänskliga rättigheterna i Tjetjenien, i synnerhet mot hbtqi-personer, och konstaterade vidare att det förefaller vara allmän straffrihet i Tjetjenien när det gäller säkerhetsstyrkornas människorättskränkningar. Utskottet konstaterar att EU i mars 2021 införde individuella sanktioner mot två höga tjetjenska tjänstemän med nära kopplingar till den tjetjenske ledaren Ramzan Kadyrov för grava människorättskränkningar mot bl.a. hbtqi-personer i Tjetjenien.

Diskriminering och våld mot kvinnor och flickor är vanligt förekommande. Kvinnor i norra Kaukasien är särskilt utsatta. Våld i nära relationer leder varje år till tusentals dödsfall. Ryssland saknar specifik lagstiftning mot våld i nära relationer och sexuella trakasserier. År 2016 infördes ett tillägg om våld mot

närstående i brottsbalkens paragraf om misshandel, men denna avskaffades 2017 efter starka påtryckningar från konservativa krafter. Ryssland har en hög andel kvinnor på ledande företagsbefattningar men i det politiska livet är kvinnor klart underrepresenterade.

Det finns ingen lagstiftning som förbjuder homosexualitet, men diskriminering på grund av sexuell läggning är vanligt förekommande. Homosexuella personer kan inte registrera partnerskap eller adoptera barn. Lagstiftning som förbjuder främjande av icke-traditionella familjevården hos barn används som verktyg för att försvåra för hbtqi-relaterad verksamhet. Lagen från 2013 som förbjuder informationsspridning till barn om ”icke-traditionella sexuella relationer” används som ett verktyg för att motarbeta hbtqi-aktivister. Homosexualitet jämställs inte sällan med pedofili. Det råder utbredd straffrihet för våldsamma attacker på hbtqi-personer.

Den 17–19 september 2021 ägde lokala och regionala val samt val till det ryska parlamentet rum. Utskottet beklagar att OSSE/ODIHR och Europarådet inte kunde genomföra övervakning av valet på grund av Rysslands beslut att kraftigt begränsa storleken och formatet för valövervakningsmissionen. I ett uttalande av EU:s höga representant från den 20 september 2021 noterar EU att självständiga och tillförlitliga källor vittnade om allvarliga kränkningar både inför och under valet. Inför valet gjordes tillslag mot oppositionspolitiker, civilsamhällesorganisationer samt oberoende medier och journalister som fick till följd att valfriheten för väljarna och informationen om kandidater begränsades. Utskottet framhåller att fria och rättvisa val är en av grundstenarna i en demokrati och påminner liksom i betänkande 2019/20:UU15 om FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna som slår fast att folkets vilja ska utgöra grundvalen för statsmakternas myndighet och att folkviljan ska uttryckas i periodiska och verkliga val som ska genomföras med tillämpning av allmän och lika rösträtt och hemlig röstning eller ett likvärdigt fritt röstförfarande.

Av UD:s MR-rapport framgår bl.a. att ett 40-tal etniska grupper skyddas enligt lag som urfolk i Ryssland men att tillämpningen inte sällan begränsas av regeringsbeslut som rör utvinning av naturresurser i norra Ryssland. Det råder begränsad tillgång till sociala tjänster, utbildning och vård. Tvister med myndigheter om nyttjanderätt av mark och fiske är vanligt förekommande. Paraplyorganisationen för de ryska urfolken (RAIPON) har knutits närmare statsmakten, och några organisationer som främjar urfolkens rättigheter har stämplats som utländska agenter. Hatbrott mot etniska minoriteter förekommer. Attacker med rasistiska förtecken har enligt rapporten minskat tack vare myndigheternas arbete med att identifiera våldsbejakande extremister.

Utskottet konstaterar att en prioritering i strategin för Sveriges stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2020–2024 är att verksamheten ska bidra till förbättrade förutsättningar för det ryska civilsamhället och andra förändringsaktörer att arbeta för ett inkluderande

samhälle, bidra till utveckling av demokrati på sikt, verka konflikt-förebyggande och att utkräva ansvar. I strategin framhålls även betydelsen av ökad kunskap hos civilsamhället och allmänheten om demokratins och rättsstatens principer och strategiskt stöd till relevanta förändringsaktörer för att förbättra deras möjligheter att verka för förändring. Enligt svaren på de skriftliga frågorna 2021/22:1163 och 2021/22:1164 samarbetar regeringen inte med den ryska staten om demokrati och mänskliga rättigheter inom ramen för strategin och det är inte den ryska staten som är mottagare av stödet. I frågesvaret konstateras att Rysslands invasion av Ukraina innebär mycket omfattande konsekvenser för de bilaterala relationerna. Mot bakgrund av detta ser regeringen över hur samarbeten med offentliga aktörer inom den del av strategin som rör klimat- och miljöområdet ska avslutas. Utskottet anser att det är nödvändigt med en översyn och att det stöd som inte direkt kan härledas till demokrati, ett oberoende civilsamhälle eller kritisk mediegranskning ska upphöra. Utskottet vill understryka att stöd inte får gå till några former av ryska offentliga aktörer på någon nivå eller andra aktörer som har kopplingar till den ryska regimen i bred bemärkelse.

Utskottet konstaterar att både Sveriges och EU:s relation till Ryssland omprövas i ljuset av invasionen av Ukraina. Utskottet konstaterar vidare att invasionen av Ukraina, enligt bl.a. forskning vid V-Dem-institutet vid Göteborgs universitet, tydligt visar att demokratisk tillbakagång, s.k. autokratisering, bl.a. annat leder till fler krig. Utskottet vill understryka att Ryssland även fortsättningsvis har ett ansvar för att säkerställa att mänskliga rättigheter efterlevs, för att oppositionella och oberoende kritiker skyddas och för att de som är ansvariga för kränkningar av mänskliga rättigheter åtalas och döms. Detta innefattar även rättigheter för urfolk och minoriteter, liksom arbete för ökad transparens. Utskottet understryker vikten av att Ryssland upphör med att förfölja oliktankande, respekterar yttrande-, mötes- och föreningsfriheten och avskaffar de lagar som förhindrar framväxten av ett aktivt och självständigt civilsamhälle. Utskottet anser att nedstängningen av organisationen Memorial är oacceptabel. Utskottet konstaterar att Memorial har haft en unik roll i att kartlägga och dokumentera offer för politiskt förtryck under 30 år. Organisationen verkar för mänskliga rättigheter, även i norra Kaukasien, bl.a. genom att hålla en lista över individer som den anser vara politiska fångar. Utskottet står bakom uttalandet från EU:s höga representant för utrikesfrågor från den 12 januari 2022 där EU bl.a. fördömer lagstiftningen om utländska agenter som är i strid med Rysslands internationella MR-förpliktelser.

I betänkande 2015/16:UU15 tog utskottet upp situationen för de s.k. Bolotnajafångarna och mordet på oppositionspolitikern Boris Nemtsov. Utskottet konstaterar vidare att historikern och MR-försvaren Jurij Dmitrijev arresterades i december 2016 och senare dömdes till fängelse. Dennes fängelsestraff förlängdes den 27 december 2021 från 13 till 15 år. EU:s höga representant upprepade i ett uttalande den 12 januari 2022 EU:s uppmaning till de ryska myndigheterna att omedelbart och villkorslöst frige Dmitrijev.

Nedan återkommer utskottet till Aleksej Navalnyj. Utskottet konstaterar att dessa fall, tillsammans med andra, illustrerar en negativ trend för mänskliga rättigheter och politiskt motiverade rättsliga åtgärder mot människorättsförsvarare och oppositionella i Ryssland. Att yttrandefriheten respekteras är en förutsättning för individers möjligheter att delta aktivt i politiska processer och att engagera sig i samhällsfrågor. Utskottet vill i det sammanhanget uppmärksamma att Nobels fredspris 2021 bl.a. tilldelades journalisten Dmitrij Muratov för hans insatser för att skydda yttrandefriheten och konstaterar att den oberoende tidningen Novaja Gazeta, där Muratov är chefredaktör, den 28 mars 2022 tvingades att avbryta sitt arbete på grund av de ryska myndigheternas censur och systematiska förföljelser. Utskottet ser mycket allvarligt på denna händelse och på att journalister, regimkritiker och oppositionspolitiker förföljs och frihetsberövas på godtyckliga grunder. Fri opposition är en förutsättning för ett demokratiskt och pluralistiskt samhälle.

Den 2 mars 2021 fattade EU beslut om att lista fyra personer under den globala sanktionsordningen mot kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna. Detta skedde bl.a. mot bakgrund av frihetsberövandet av den ryske oppositionspolitikern Aleksej Navalnyj och de ryska myndigheternas brutala agerande mot demonstrationerna i samband med detta. Därefter har ytterligare namn listats. EU antog även i oktober 2020 restriktiva åtgärder inom ramen för EU:s sanktionsregim mot kemiska vapen mot individer och en enhet som direkt eller indirekt bar ansvar för angreppet mot Navalnyj.

Utskottet ser mycket allvarligt på domen mot Navalnyj och gripandet av tusentals demonstranter och ett stort antal journalister som följde därefter. Av svaret på en skriftlig fråga till utrikesministern (fr. 2020/21:3168) framgår att Sverige och EU konsekvent har krävt Navalnyjs frisläppande och protesterat mot hur han behandlas i fångenskap. Utskottet står bakom EU:s höga representants uttalande från den 17 januari 2022 som fördömer klassandet av Navalnyjs organisation som en extremistgrupp, kräver Navalnyjs omedelbara frigivning och upprepar EU:s gemensamma krav på en oberoende utredning av nervgiftsattaken mot honom. Utskottet står även bakom den höga representantens uttalande från den 22 mars 2022 där EU kraftfullt fördömer domen om att förlänga Navalnyjs fängelsestraff med ytterligare nio år och djupt beklagar att domstolsförhandlingarna genomfördes i en *de facto* sluten miljö. EU upprepar även uppmaningen till de ryska myndigheterna om att Navalnyj omedelbart och villkorslöst ska frigges och uppmanar de ryska myndigheterna att följa den interimistiska åtgärd som beviljats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna när det gäller arten och omfattningen av risken för Navalnyjs liv. Utskottet framhåller vikten av att regeringen fortsätter att agera i enlighet med detta inom FN, EU, Europarådet, OSSE och andra relevanta forum.

Mot bakgrund av det som anförts ovan ser utskottet inte anledning till något ytterligare initiativ eller tillkännagivande till regeringen. Motionerna 2019/20:3357 yrkandena 12 och 20, 2021/22:3246 yrkandena 9 och 10 samt 2021/22:3777 yrkande 7 avstyrks.

Övriga länder och regioner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om övriga länder och regioner. Jämför reservation 7 (M) och 8 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 46 anförs att Sverige snarast bör arbeta för att återetablera goda relationer med Israel, bl.a. genom närmare kontakter och utbyten på områden där visst samarbete finns. I kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 57 anser motionärerna bl.a. att det krävs en ny samlad svensk strategi för Mellanöstern för att svensk utrikespolitik ska kunna möta utmaningarna i regionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till att flera frågor som rör Mellanöstern och Nordafrika behandlades av utskottet i betänkande 2020/21:UU15. När det gäller ett yrkande om en samlad regional strategi för Mellanöstern konstaterar utskottet att Sverige har ett omfattande engagemang i regionen, både bilateralt och exempelvis genom EU och FN. I februari 2021 presenterade kommissionen och den höga representanten det gemensamma meddelandet Förnyat partnerskap med det södra grannskapet – En ny agenda för Medelhavet (JOIN (2021) 2). Den breda agendan ska vägleda EU:s politik i förhållande till regionen och göra det möjligt för EU och dess södra grannskapspartner att ta itu med gemensamma utmaningar. I meddelandet föreslås nya former för samarbete genom olika instrument, bl.a. inom områdena ekonomi, klimat, migration, rättsstatsprincipen, hälsa, ungdomars möjligheter, utbildning, kultur, mänskliga rättigheter, jämlikhet, demokrati och god samhällsstyrning samt fred, säkerhet och konfliktlösning. En rad olika instrument föreslås användas. Även samarbete i multilaterala och regionala forum lyfts fram. I meddelandet föreslås även att den politiska dialogen och policydialogen över Medelhavet stärks avsevärt. Unionen för Medelhavet lyfts fram som en central kontaktpunkt, men även andra regionala samarbetsformer nämns. Rådet antog den 19 april 2021 slutsatser som välkomnade meddelandet. Slutsatserna lyfter fram vikten av multilateralism och efterlyser en uppgraderad och intensifierad politisk dialog i hela Medelhavsområdet för att skapa tillit, minska spänningar och bidra till att lösa konflikter. Rådet kommer enligt slutsatserna att göra en översyn av agendan för Medelhavsområdet och av dessa slutsatser under 2024. I sina slutsatser från den 16 december 2021 bekräftade Europeiska rådet att det är fast beslutet att förnya och stärka EU:s partnerskap med det södra grannskapet och uppmanade

rådet och kommissionen att intensifiera arbetet med den nya agendan för Medelhavsområdet.

Regeringen beslutade den 17 december 2020 om en strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika under perioden 2021–2025. Strategin omfattar sammantaget 2,425 miljarder kronor. I strategin beskrivs den regionala kontexten och de gemensamma utmaningar som finns. Strategin täcker samarbete med specificerade målsättningar inom områdena demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, jämställdhet, inkluderande hållbar ekonomisk utveckling och regional handel, miljö- och klimatomfattande hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser, fredliga och inkluderande samhällen och fredlig utveckling i Jemen. I strategin konstateras att Sverige är en av få biståndsgivare som arbetar med en regional ansats i Mellanöstern och Nordafrika och att samarbete särskilt ska eftersträvas med EU, inte minst i relation till EU:s södra grannskapspolitik. Samverkan ska även eftersträvas med Unionen för Medelhavet. Med hänvisning till Sveriges och EU:s pågående arbete ser utskottet i nuläget inget behov av att en sådan strategi som motionärerna efterlyser tas fram.

När det gäller frågan om goda relationer till Israel vill utskottet hänvisa till betänkande 2020/21:UU15. Där framförde utskottet att det är viktigt att ha en god och konstruktiv relation med Israel. Sverige har ett nära och brett utbyte med Israel inom många områden, bl.a. handel, innovation och kultur. Det finns även ett samarbete om kampen mot antisemitism. Utskottet anser att det är positivt när länder i Mellanöstern normaliserar sina relationer såsom nyligen har skett mellan Israel och flera länder i regionen. Dialog mellan länderna i regionen är viktigt för att uppnå en hållbar fred och stabilitet. Utskottet ser ingen anledning att revidera denna position.

Mot bakgrund av det som anförts ovan avstyrks motionerna 2021/22:3246 yrkande 57 och 2021/22:3776 yrkande 46.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utöver de yrkanden som har behandlats tidigare i detta betänkande finns även motionsyrkanden som är föremål för en förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de yrkanden som redovisas i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något

tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott de aktuella motionerna.

Reservationer

1. Iran, punkt 1 (V)

av Yasmine Posio (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2588 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 1, 6, 7 och 10.

Ställningstagande

Iran är utan tvekan en av vår tids hårdaste och mest auktoritära diktaturer. Brotten mot de mänskliga rättigheterna är många och omfattande. Trots det auktoritära styret som inte tillåter opposition ger sig människor ut i protest mot regimen. Tusentals personer har utsatts för godtyckliga arresteringar samt överdrivet och dödligt våld vid demonstrationer de tre senaste åren. Presidentvalet i juni 2021 såg Ebrahim Raisi som segrare med det lägsta valdeltagandet någonsin på 48 procent. I huvudstaden Teheran deltog endast 26 procent. Valet var endast en fasad. 600 kandidater diskvalificerades från att ställa upp, däribland många reformister. Den nya presidenten Raisi anses stå för en än mer hårdför politik. Han är själv under sanktioner från USA efter att ha varit högt uppsatt under de utomrättsliga avrättningarna 1988 och ledde även till tillslag mot protester under 2019. Kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Iran riskerar att förvärras. Vänsterpartiet kommer att fortsätta uppmärksamma situationen i landet. Jag anser att Sverige kan göra mer för att stötta kampen för ett fritt och demokratiskt Iran och att Sverige som enskilt land och medlem i EU och FN konsekvent bör uppmärksamma de grova och omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Iran.

Kvinnor är särskilt utsatta i Iran. Mäns våld mot kvinnor är utbrett och straffrättsliga åtgärder är nästintill obefintliga. I Iran är lagstiftningen explicit diskriminerande mot kvinnor. En gift kvinna kan inte skaffa ett pass eller resa ut ur landet utan sin mans skriftliga tillstånd. Enligt iransk civilrätt har en man också rätten att bestämma över sin frus yrke. Kvinnors vittnesmål i domstol är endast värt hälften av en mans och mödrar förlorar vårdnaden om sina barn vid två års ålder för pojkar och sju års ålder för flickor. I landet är det också kriminellt att ha sex utanför äktenskapet. Kvinnor som har blivit våldtagna riskerar därför att bli straffade i det fall de inte blir trodda. Det utgör ett stort hinder för att kvinnor ska rapportera om sexuella övergrepp, eller ens söka hjälp och vård. Dessutom definieras våldtäkt i lagen endast som påtvingat sex

utanför äktenskapet, vilket betyder att våldtäkt inte anses kunna ske inom äktenskapet. Det finns inte heller något förbud mot mäns våld mot kvinnor i hemmet. I denna kontext är det viktigt att lyfta fram och uppmärksamma modet bland kvinnorättsorganisationer som för en daglig kamp för flickors och kvinnors rättigheter i Iran. Under de senaste två åren har fredliga demonstrationer ökat, samtidigt som fler kvinnorättsaktivister har blivit åtalade på könsdiskriminerande grunder. Jag menar att det är avgörande för utvecklingen av kvinnors rättigheter i Iran att lokala kvinnorättsorganisationer stöds och att Sverige i alla sina kontakter med Iran, som enskild stat och som medlem i EU och FN, uppmärksammar kvinnors och kvinnorättsorganisationers situation i landet.

Irans etniska minoriteter, såsom kurder, azerier, araber och balucher, utsätts för en omfattande diskriminering och deras möjligheter att uttrycka sitt språk, sin kultur och sin identitet är begränsade. Krav från de etniska minoriteterna på respekt för sina rättigheter möts med omfattande förföljelser, fängslanden och dödsstraff. Religionsfriheten är ytterst begränsad i Iran. Sunnimuslimer, bahaier och andra religiösa minoriteter möter stort motstånd från regimen i sina försök att uttrycka sin tro. En av Irans största etniska minoriteter är kurderna, som utgör omkring 10 procent av befolkningen. Många kurder upplever diskriminering på arbetsmarknaden och gruppen är underrepresenterad inom offentliga poster. Situationen för kurdiska organisationer och aktivister är särskilt svår. Organisationer förbjuds regelbundet, och aktivister grips, fängslas och avrättas för brott mot rikets säkerhet. Jag anser att Sverige som enskilt land och som medlem i EU och FN bör uppmärksamma de grova och omfattande kränkningarna av de etniska och religiösa minoriteternas rättigheter i Iran.

I Iran är barnarbete ett omfattande problem och det rapporteras om alltmer trafficking med barn. Barnäktenskap är vanligt förekommande. Den lagliga minimiåldern för att ingå äktenskap är 13 år för flickor och 15 år för pojkar, men fäder kan ansöka om tillstånd för att gifta bort sina döttrar vid ännu yngre ålder, och med män som är betydligt äldre än flickorna. Enligt iransk lag blir flickor straffmyndiga vid 9 års ålder och pojkar vid 15 års ålder. Det finns omfattande rapporter om hur barn utsätts för utomrättsliga försvinnanden, arresteringar, tortyr och t.o.m. dödsstraff. Iran har under de senaste åren utmärkt sig även bland länder som avrättar barn. Amnesty International rapporterade i augusti 2021 att över 80 personer väntar på att få sina dödsstraff verkställda för brott de är dömda för att ha begått som barn. Iran ratificerade FN:s barnkonvention 1994, men med en reservation om att Iran inte kommer att följa konventionen om den är i konflikt med nationell lagstiftning och islam. Att ratificera konventionen under sådana premisser underminerar ratificeringen och vilka effekter den får på Irans lagstiftning. Jag anser att Sverige som enskilt land och som medlem i EU och FN bör agera för att Iran ska leva upp till sina internationella åtaganden gällande barns rättigheter.

2. Kina, punkt 2 (SD)

av Björn Söder (SD), Aron Emilsson (SD) och Mats Nordberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4 och avslår motionerna

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48,

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 13 och 24,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4, 6, 7 och 14,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 13, 14, 17 och 18,

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20,

2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 35, 36 och 48 samt

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkandena 4, 7, 8 och 14.

Ställningstagande

Xinjiang, Tibet m.m.

De omfattande vittnesmålen om koncentrationsläger och de fruktansvärda övergreppen i den kinesiska Xinjiangprovinsen är i dag välkända, trots förnekelse från det kinesiska kommunistpartiet och försök att censurera verkligheten. De fruktansvärda fasor som har drabbat olika minoriteter i Kina har inte minst blottats genom den s.k. Uyghur Tribunal som har bevakat behandlingen av folkgruppen uigurer i Xinjiang. Människor har systematiskt samlats för att slussas till fruktade koncentrationsläger enbart baserat på vilken folkgrupp de har råkat födas in i. Där har de utsatts för fysisk och psykisk tortyr, sterilisering och tvångsindoktrinering. Nya kinesiska polisrekryter har även, enligt vittnesmål, skickats till provinsen för att ”välla så mycket skada som möjligt” mot minoriteten och det fanns enligt vittnesmålen inga gränser för vad man fick göra. Sorgligt nog är det inte bara uigurer som drabbas av förtrycket. Vi har sett omfattande övergrepp mot såväl Falungonganhängare, som kristna och andra minoriteter. Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen tydligt bör fördöma de statssanktionerade massövergreppen mot uigurer och andra minoriteter samt verka för att en oberoende internationell granskning av Kinas övergrepp mot minoriteter tillsätts. Den svenska

regeringen bör även verka för att EU:s medlemsstater tillsammans och inom ramen för sin egen utrikespolitik riktar ytterligare sanktioner mot de som bär ansvar för dessa övergrepp.

Taiwan

Utöver det som utskottet anger i sitt tillkännagivande om ”House of Sweden” i Taipei vill vi framhålla följande:

Republiken Kina (Taiwan) är en välmående demokrati med nästan 24 miljoner invånare. Sverige och Taiwan delar dessutom en lång rad centrala värderingar såsom respekt för demokrati och mänskliga rättigheter samt försvaret av rättsstatsprincipen och yttrandefriheten. Taiwan präglas också av en stabil ekonomi som till stor del baseras på högteknologiska varor och har ett omfattande välstånd bland invånarna. Ur ett internationellt perspektiv är Taiwan dessutom en mycket viktig aktör på världshandelsmarknaden och har i dag såväl fullvärdiga som inofficiella diplomatiska förbindelser med en lång rad länder världen över. I Sverige benämns Taiwans diplomatiska delegation Taipei mission, men delegationen fungerar i stort som vilken ambassad som helst.

Det är glädjande att Sverige, med brett stöd från riksdagen, sedan länge varit i framkant i världssamfundet när det gäller arbetet kring olika länders rätt till suveränitet. Det är likaså glädjande att vårt land har behandlat Taiwan som den fria administration det är (snarare än en del av Folkrepubliken Kina), bl.a. genom att möjliggöra en egen representation i Sverige. Generellt delas den här bilden av de flesta svenskar, som utan tvekan ser Taiwan som ett självständigt land. Dessvärre ser vi att detta inte räcker. Skatteverket valde till och med att omdefiniera den taiwanesiska representationen i Sverige från att vara Taiwan till ”den kinesiska provinsen Taiwan”. Att en enskild myndighet definierar Taiwan som en kinesisk provins visar på vikten av att riksdagen och regeringen är tydlig med benämningarna. Mot bakgrund av detta önskar vi att regeringen tydliggör att Taiwan är att betrakta som ett självständigt land snarare än en kinesisk provins, med allt vad det innebär.

Trots att Taiwan är en betydande internationell aktör inom handel och diplomati och dessutom i många avseenden är att betrakta som ett demokratiskt föredöme är Taiwan i dag utestängt från många viktiga världsorganisationer. Taiwan har bl.a. utestängts från FN, som man sedan 1993 ansökt om att få delta i på olika nivåer. Inte minst i samband med coronapandemin kunde vi se vilka konsekvenser detta får. Trots att Taiwan är ett av de länder som har lyckats absolut bäst i kampen mot covid-19 och kan klassas som ett framstående land när det gäller forskning inom hälso- och sjukvårdsområdet utestängdes det från Världshälsoorganisationen (WHO). Oförskämt nog har organisationen dessutom återkommande klassat Taiwan som kinesisk provins snarare än den fria aktör som Taiwan är. Den systematiska utfrysningen av Taiwan från FN-gemenskapen går inte ihop med FN-stadgan och de grunder som organisationen vilar på. Taiwans frånvaro berövar dessutom västvärlden en likasinnad vän i en tid då de värden vi har

gemensamt hotas på annat håll, och utfrysningen skadar även svenska intressen. Vi anser att regeringen inom ramen för de internationella kontakter som finns bör verka för att Taiwan ska få möjlighet att skicka ombud till FN:s generalförsamling på lika villkor som andra länder samt att Taiwan ska få chansen att obegränsat delta i och bidra till hela FN-samarbetet, inklusive fackorganisationer.

3. Kina, punkt 2 (C)

av Kerstin Lundgren (C) och Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7 och

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 13, 14, 17 och 18 samt avslår motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 4,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 13 och 24,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4, 6, 7 och 14,

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20,

2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 35, 36 och 48,

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkandena 4, 7, 8 och 14 samt

2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

Xinjiang, Tibet m.m.

Kina håller upp mot en miljon personer ur den muslimska minoritetsgruppen uigurer tillfångatagna i interneringsläger där de hjärntvättas för att bli lydiga mot kommunistpartiet och Peking. Kina försöker alltså med tvång förtrycka uigurererna och utrota deras identitet. Vi fördömer övergreppen mot och tvångsinterneringarna av uigurererna och anser att regeringen tydligt behöver göra detsamma. Centerpartiets grundinställning sedan länge är att domstolar och inte enskilda partier eller parlament ska avgöra vad som är folkmord. I grunden är det denna process som måste följas. Kinas vetorätt i säkerhetsrådet och det faktum att den internationella brottmålsdomstolen (ICC) saknar jurisdiktion i Kina gör dock att möjligheten till en fungerande rättsprocess

saknas. Att få till en juridisk prövning måste alltid vara första prioritet och en väg som aldrig ska stängas. Eftersom möjligheterna till en fungerande rättsprocess saknas anser vi emellertid att en oberoende internationell granskning också måste till. Vi anser att Sverige tillsammans med likasinnade, inte minst inom ramen för EU och FN, måste öka trycket på Kina för att öppna upp för en sådan granskning. Om inte en sådan granskning kan genomföras har det internationella samfundet enbart tillgång till erkända internationella organisationers rapporter gällande Xinjiang. Utifrån en oberoende internationell granskning och andra erkända internationella organisationers rapporter skulle en prövning mot folkrättskonventioner kunna göras när inga andra vägar är möjliga för att säkerställa att länder inte har total frihet att agera i strid med internationella konventioner. Inte minst hade Europaparlamentet kunnat ha en aktiv och viktig roll i en sådan prövning, och det är också där som Centerpartiet och andra europeiska partier har en direkt möjlighet att påverka och granska som en del av EU:s utrikespolitik. Tillsammans står EU-länderna starkare mot Kina. Vi anser att regeringen, EU och det internationella samfundet i stort parallellt med detta måste fortsätta driva på för att brotten mot uigurer och andra muslimska minoriteter i Kina inte ska tystas ned. Målet måste vara att förföljelsen upphör och att interneringslägren i Xinjiang stängs ned.

Hongkong

Under 2020 drev kommunistpartiet igenom en s.k. nationell säkerhetslag för Hongkong. Den visar tydligt regimens rädsla för människors frihet. Genom lagen har det blivit uppenbart att rättssystemet i Hongkong inte längre är fristående från kommunistpartiet. Kina har ensidigt upplöst den avtalade principen om ”ett land, två system” där Hongkong tillåts ha sitt egna legala system och sina gränser och där mötesfrihet och yttrandefrihet är garanterade rättigheter. I stället för två system har vi nu ett system, kommunistpartiets. Dessutom ser vi hur demokratikämpar och studenter i Hongkong fängslas av regimen i ännu större utsträckning än tidigare. Vi har också kunnat följa hur t.ex. en juridikprofessor har avskedats av sitt universitet för sin roll i de fredliga paraplydemonstrationerna 2014. I augusti 2020 greps den ansvariga publicisten och ägaren för Apple Daily utifrån den nya svepande säkerhetslagen, och i april 2021 dömdes nio demokratiska oppositionsledare till fängelse efter att enligt kommunistpartiet ha anordnat olagliga sammankomster. Vi anser att Sverige måste visa det som finns kvar av demokratiörelserna i Hongkong fortsatt stöd.

Taiwan

Den kinesiska aggressionen mot Taiwan fortsätter, bl.a. genom tydlig konflikteskalering i sydkinesiska havet och kinesiska militära, diplomatiska och ekonomiska påtryckningar mot Taiwan. I detta sammanhang måste Kina respektera Unclos och skiljedomstolen i Haags beslut från 2016 att de kinesiska anspråken i sydkinesiska havet, som baseras på ”historisk rätt”,

saknar laglig grund. Anspråken utgör ett tydligt maktspråk från Kina som visar att de inte respekterar den internationella rättsordningen. Utöver det som utskottet anger i sitt tillkännagivande om ”House of Sweden” i Taipei vill vi framhålla att Sverige bör verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer.

4. Kina, punkt 2 (KD)

av Gudrun Brunegård (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48 och

2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 35, 36 och 48 samt avslår motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 13 och 24,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4, 6, 7 och 14,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 13, 14, 17 och 18,

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20,

2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkandena 4, 7, 8 och 14 samt

2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

Xinjiang, Tibet m.m.

Uppgifterna om Kinas behandling av den muslimska minoritetsgruppen uigurer kräver omvärldens agerande. Runt en miljon uigurer sitter fängna i omskolningsläger. Det rör sig om den största massinspärningen av en etnoreligiös grupp sedan andra världskrigets dagar. Många kvinnor har tvingats genomgå tvångssteriliseringar. Enligt en rapport från Newlines Institute for Strategy and Policy och Raoul Wallenberg Centre for Human Rights som publicerades 2021 uppfyller övergreppen mot uigurerne kriterierna för folkmord. Jag anser att Sverige nu behöver erkänna att ett folkmord pågår och sätta press på världssamfundet så att det fördömer den kinesiska statens agerande mot uigurerne. USA har under 2020 och 2021 i

flera steg infört sanktioner mot kinesiska politiker och företag som man anser vara ansvariga för övergreppen, något som EU senare har anslutit sig till. Även kristna förtrycks i Kina och tillåts inte utöva sin tro fritt. Jag anser att Sveriges regering därför bör verka via EU för att unionen återkommande ska lyfta uigurnernas, kristna och andra minoritetens situationen i Kina.

Hongkong och Taiwan

Utvecklingen i Hongkong och Taiwans ökade utsatthet förtjänar större uppmärksamhet från den svenska regeringen. De omfattande protesterna i Hongkong som pågick 2019–2020 hade sin grund i ett lagförslag som skulle ge regeringen i Hongkong möjlighet att lämna ut personer som misstänks för brott i enlighet med Kinas straffrättsliga lagar. Den nationella säkerhetslag som började gälla 2020 har inneburit omfattande inskränkningar i press- och yttrandefriheten. Det är viktigt att betona att principen ”ett land, två system” ska upprätthållas i syfte att bevara Hongkongs rätt till självbestämmande. Jag anser att Sverige och EU tydligt behöver stå upp för frihet och demokrati med anledning av de senaste årens händelseutveckling i Hongkong och att det utrikespolitiska förhållningssättet gentemot Kina därför även ska syfta till att stärka förbindelserna med Hongkong och Taiwan. Utöver det som utskottet anger i sitt tillkännagivande om ”House of Sweden” i Taipei vill jag framhålla följande: Taiwan är en de facto-stat och en demokrati med goda relationer till Sverige. Taiwan och EU delar centrala värderingar som respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatliga principer och skulle kunna dra nytta av ett ännu djupare samarbete. Sverige bör också verka för att främja Taiwans deltagande i internationella sammanhang, exempelvis i internationella FN-organ.

5. Kina, punkt 2 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 4, 6, 7 och 14 samt

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkandena 4, 7, 8 och 14 samt avslår motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 48,

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 7,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 13 och 24,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 13, 14, 17 och 18,
2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 20,
2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 6,
2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 35, 36 och 48,
2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och
2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2–4.

Ställningstagande

Övergripande om mänskliga rättigheter

Kina trampar på individens demokratiska rättigheter. Jag anser att Sverige bör ge ökat stöd till demokrater i Kina genom den svenska utrikespolitiken och uppmärksamma konkreta fall, t.ex. politiska fångar, såväl direkt till Kina som i internationella institutioner. Jag anser även att svenska ambassaden i Peking ska verka för att vara en fristad mot förtryck och stödja demokrater och det civila samhället i Kina.

Xinjiang, Tibet m.m.

Den uiguriska muslimska minoriteten i Kinas nordvästra regioner utsätts för ett massivt förtryck, där minst en miljon uigurer har placerats i läger för att ”rehabiliteras”. Det är ett brott mot mänskligheten som pågår mitt framför världens ögon. Rapporter om tvång, utpressning, steriliseringar och aborter gör att Kinas behandling av uigurererna alltmer liknar ett demografiskt folkmord. Det skulle kunna vara ett mardrömsscenario från Maos tid, men det händer nu. Kina måste ställas till svars för dessa brott. Jag anser att Sverige måste driva på för att EU ska skärpa sin linje i dessa frågor och rikta sanktioner mot fler förövare, liksom att frågan tas upp i FN. I sammanhanget bör det uppmärksammas att såväl Kanadas som Nederländernas parlament har betecknat den kinesiska politiken mot uigurererna som en form av folkmord, och företrädare för såväl den förra som den nuvarande presidentadministrationen i USA har uttalat sig i samma termer.

Hongkong

Hongkong har varit under Kinas kontroll sedan 1997 då Storbritanniens suveränitet upphävdes. Det stipulerades att Hongkong skulle få behålla sitt demokratiska system med bl.a. yttrandefrihet och mötesfrihet inom ramen för principen ”ett land, två system” fram till 2049. Men sedan 2020 har Kina ingripit brutalt mot Hongkong och i praktiken upphävt Hongkongs demokratiska självstyre. Det har skett trots massiva protester från Hongkongborna. Detta är ett övergrepp som omvärlden inte kan, eller får, acceptera. Sedan den 29 maj 2020 finns en majoritet i EU-nämnden för att Sverige bör verka för att EU ska införa sanktioner kopplade till Kinas agerande mot Hongkong. Det har inte funnits tillräckligt stöd i rådet för detta, men jag förutsätter att regeringen fortsätter att driva frågan om sanktioner, i enlighet med det som förankrades vid överläggningen med utrikesutskottet den 18

februari 2021. Sanktionerna bör vara träffsäkra och riktas mot de individer som är direkt ansvariga för de grova kränkningarna.

Taiwan

Utöver det som utskottet anger i sitt tillkännagivande om ”House of Sweden” i Taipei vill jag framhålla följande:

De öar som i dag utgör Taiwan fungerar i praktiken som en självständig och demokratisk stat. Fram till 1971 höll Taiwan under beteckningen Republiken Kina en plats i FN:s säkerhetsråd, en plats som Folkrepubliken Kina då tog över samtidigt som Taiwan miste sin representation i FN. Världshälsoorganisationen (WHO) är ett annat exempel på en internationell organisation där diktaturen i Kina stänger Taiwan ute. Taiwan är den första och hittills enda fullt ut fungerande kinesiska demokratin. Taiwans demokrati och trygghet måste värnas. Det är oacceptabelt att Taiwan inte kan delta i internationella sammanhang på grund av Kinas påtryckningar. Sverige bör omgående erkänna Taiwans rätt att forma sin egen samhällsutveckling, råda över sitt demokratiska system och integreras i internationella institutioner och samarbeten. Likaså måste det vara det taiwanesiska folkets sak att avgöra om ett Kina-politiken ska överges eller inte. Det är alla demokratiska länders skyldighet att stötta Taiwan och det taiwanesiska folket på ett sådant sätt att valen om den egna framtiden kan fattas fritt utan inflytande, hot och påtryckningar från diktaturen i Peking. Sverige och EU bör upprätta diplomatiska förbindelser med Taiwan i enlighet med detta.

6. House of Sweden i Taipei, punkt 3 (S)

av Kenneth G Forslund (S), Jamal El-Haj (S), Diana Laitinen Carlsson (S), Alexandra Völker (S) och Anders Österberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 19,
2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 18,
2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 28 och
2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Sverige har goda förbindelser med Taiwan. Dessa har utvecklats över många år inom ett flertal områden. Handelsutbytet med Taiwan är ett exempel. Svenska företag har haft en lång och framgångsrik närvaro i Taiwan, och i dag verkar närmare 100 svenska företag där.

Business Sweden-kontoret i Taiwan har varit aktivt sedan 1991 och var ett av dåvarande Exportrådets första kontor i Asien. Varje år hålls handelsöverläggningar på statssekreterarnivå mellan Sverige och Taiwan, något som började på 1980-talet.

Sverige ska fortsätta att utveckla förbindelserna med Taiwan. Business Sweden bedriver idag ett viktigt arbete för svenska handelsintressen. Vi anser att det redan omfattande utbyte som bedrivs i dag rymms inom ramen för Business Swedens kontor i Taipei.

7. Övriga länder och regioner, punkt 5 (M)

av Hans Wallmark (M), Margareta Cederfelt (M) och Helena Storckenfeldt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 46 och
avslår motion

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 57.

Ställningstagande

Som regionens enda demokrati utgör Israel en nära och viktig partner för Sverige. Normaliseringen i relationerna mellan Israel och Förenade Arabemiraten respektive Bahrain är av stor betydelse för regionen och förhoppningsvis inledningen på en process i fler länder. Sveriges band till Israel bör stärkas, särskilt inom forskning och innovation, där landet redan ligger i framkant. Sveriges relation till Israel har alltsedan det ensidiga och oförberedda erkännandet av Palestina 2014 kraftigt försvagats. Till detta bör även läggas Sveriges agerande mot Israel i ett antal internationella forum, som FN, Unesco och andra. Vi anser att Sverige snarast bör göra en översyn av detta arbete för att återetablera goda relationer med Israel. På områden där visst samarbete redan finns, som forskning och innovation, bör Sverige verka för närmare kontakter och utbyten.

8. Övriga länder och regioner, punkt 5 (C)

av Kerstin Lundgren (C) och Daniel Bäckström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 57 och
avslår motion

2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

Mellanöstern är alltjämt en mycket volatil region, vilket får stora konsekvenser regionalt och globalt. Ständigt pågående stormakts- och regionalmaktskonflikter förstör samhällen med flyktingströmmar och stora lidanden som följd. Vi ser förlorade möjligheter och livschanser för miljontals människor. Korruption ödelägger samhällen och göder maktmissbruk. Klimatförändringarna med torka och vattenbrist som följd innebär ytterligare risker för konflikt och mänskligt lidande. Konflikter som pågått i generationer fortsätter och utvecklas när fler länder ser strategiska fördelar med att agera i området. Bristen på demokrati och mänskliga rättigheter är påtaglig i de flesta länder i regionen. Hur detta kommer att utvecklas är oklart, men många länder inom och utom regionen har ett intresse i den, inte sällan motstridiga sådana. Det gör situationen svåröverblickbar och utvecklingen osäker. För att svensk utrikespolitik ska kunna möta alla de svåra utmaningar som nu finns krävs en ny samlad svensk strategi för Mellanöstern.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:1042 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för en fredlig lösning av Kashmirkonflikten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1069 av Jennie Nilsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, inom ramen för EU och FN, bör sätta ökad press på Israel så att landet efterlever de konventioner som skrivits under, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1071 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att märka varor från ockuperade områden och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1377 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de diplomatiska förbindelserna med Nepal och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2449 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliggöra allmänna handlingar från 1971 om fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra vilka konsultationer Sverige hade med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen kräver att regeringen framför en formell begäran om att avklassificera dokumentationen om fånge nr 7 i fångregistret för fängelset Lubjanka och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:777 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de diplomatiska förbindelserna med Nepal och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:779 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och omvärlden inte bör vara för naiva i bedömningen av situationen i Myanmar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det ställs tydliga krav på Myanmar vad gäller efterföljande av FN-resolutioner, mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters ställning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2813 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliggöra allmänna handlingar från 1971 om fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra vilka konsultationer Sverige hade med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör kräva att regeringen ska framföra en formell begäran om att avklassificera dokumentationen om fånge nr 7 i fångregistret för fångelset Lubjanka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:3040 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kashmir och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3270 av Lawen Redar m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska erkänna det kurdiska folkets rätt till självbestämmande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3357 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör verka för att Ryssland respekterar rättigheterna för landets urfolk och nationella, etniska och språkliga minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i varje form av kontakt med sin ryska motsvarighet ska ta upp landets demokratiska brister, folkrättsbrott och kränkningar av mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:76 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen internationellt ska verka för att Taiwan tillåts delta i WHO och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:77 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en strategi för hur man ska arbeta för att inlemma Taiwan i olika internationella organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:155 av Hampus Hagman (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge den svenska representationen i Taiwan namnet Sveriges kontor i Taipei och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:255 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i kontakterna med Kina tydligare bör uppmärksamma frågan om de allvarliga människorättskränkningarna i Tibet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör arbeta för att samtal återupptas mellan den tibetanska exiladministrationen och Kina och trycka på för att Tibet ska bli en reell autonom region inom Kina och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:484 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra vilka konsultationer Sverige hade med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD bör insistera på att Ryssland ger all ytterligare information om fånge nr 7 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen bör kräva att regeringen ska framföra en formell begäran om att avklassificera dokumentationen om fånge nr 7 i fångregistret för Lubjankafängelset och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att använda tillgängliga diplomatiska verktyg för att främja kvinnors rättigheter i Iran och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:678 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tydligt erkännande av Taiwan som land snarare än som provins och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Taiwan ska få möjligheten att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i och bidra till FN:s underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade bilaterala samarbeten med Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:696 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny utredning om vad som hände Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1059 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att Republiken Kina (Taiwan) ges rätt att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Taiwan ska få observatörsstatus i FN och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1940 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering inom EU och FN bör verka för att Republiken Kina (Taiwan) ska

kunna bidra till FN:s underorganisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2068 av Dag Larsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kurder och Kurdistan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2204 av Serkan Köse och Mathias Tegnér (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att uppmärksamma situationen för de mänskliga rättigheterna i Chile och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ekonomisk tillväxt och utveckling i Chile genom att stärka arbetet för demokrati, transparens och demilitarisering och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2209 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om läget i Kashmir och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2313 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Republiken Kinas (Taiwans) representation ambassadstatus och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2568 av John Weinerhall (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta upp Tibetfrågan med företrädare för den kinesiska regeringen i bilaterala sammanhang för att sätta press på landet att respektera folkrätten och de mänskliga rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till att återupprätta samtal mellan den tibetanska exilregeringen och den kinesiska regeringen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2642 av Mathias Tegnér och Serkan Köse (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att uppmärksamma situationen för de mänskliga rättigheterna i Latinamerika och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2776 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Hongkong och Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2942 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska fördöma de övergrepp på och tvångsinterneringar av uigurer som begås av den kinesiska regimen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2995 av David Josefsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förbindelserna mellan Sverige och Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska agera aktivt och strategiskt i FN för en internationell, oberoende utredning av förtrycket i Xinjiang och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja Taiwans deltagande i internationella forum och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja Taiwans deltagande i internationella forum och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka emot förtrycket av demokrati i Hongkong och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör fördöma förtrycket av minoriteter som uigurerna i Kina och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för att stödja oberoende civilsamhälleskrafter i Kina och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska erkänna Taiwans rätt att forma sin egen samhällsutveckling och demokratiska system samt integreras i internationella institutioner och samarbeten och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:16 av Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda processen för att erkänna Somaliland som en självständig stat och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:65 av Björn Söder (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att formellt erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:69 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram en strategi för hur man kan arbeta för att inlemma Taiwan i olika internationella organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:75 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen internationellt ska verka för att Taiwan tillåts delta i WHO och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:97 av Charlotte Quensel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:111 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arrangera en återkommande Balkankonferens avseende handel och försoning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:346 av Hampus Hagman (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett Sveriges kontor i Taipei och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Taiwan byter namn på representationen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1029 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny utredning om vad som hände Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1361 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig svensk Hongkongstrategi och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1542 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om läget i Kashmir och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1543 av Serkan Köse och Thomas Hammarberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de allvarliga kränkningarna av mänskliga rättigheter i Xinjiang måste bemötas med tydliga ställningstaganden och internationella initiativ och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1667 av Magnus Manhammar och Hillevi Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsatt stå upp för Västsahara och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1788 av Robert Halef (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN:s säkerhetsråd tillsammans med OSSE och Minskgruppen ska verka för en varaktig fred mellan Armenien och Azerbajdzjan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige via FN:s säkerhetsråd ska verka för ett säkert återvändande av fördrivna armenier från Nagorno-Karabach och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1792 av Elin Gustafsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsatt stå upp för Västsahara och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2148 av Johan Büser (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fredlig lösning på konflikten i Kashmir och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2153 av Johan Büser (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den oroande utvecklingen i frågan om Västsahara och att se över möjligheten att stärka Sveriges roll för att fortsätta att stå upp för Västsahara och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2567 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Somaliland som självständig stat i det fall landet förbättrat religionsfriheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta samverkan mellan svenska och somaliländska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana Utrikesdepartementet att se över sina reserekommendationer för Somaliland, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, inom världssamfundet, för att finna en långsiktigt hållbar lösning på landets styre, bör verka för att Somalias demokratiska modell i så stor utsträckning som möjligt anpassas till landets förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att Unsom utarbetar en plan för att reglera de företag som tillhandahåller säkerhetstjänster i landet i syfte att hålla kostnader nere, hålla intäkterna borta från potentiella terrorister och krigsherrar och stödja uppbyggnaden av en beskattad, vit ekonomi i landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2569 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör återkalla sitt erkännande av Palestina och förklara det ogiltigt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte betrakta en statsledning i Palestina där Hamas ingår som legitim och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på palestinska myndigheten och PLO och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att formellt erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2574 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i ett internationellt sammanhang bör intensifiera sina insatser och verka för att uppmärksamma de humanitära och kulturella värden som håller på att gå förlorade som en följd av konflikterna i Syrien och Irak, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att arbeta för en säker zon för kristna minoriteter i Irak och Syrien och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2576 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna ett självständigt Kurdistan i norra Irak och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för mer självstyre i kurddominerade områden i Syrien, Turkiet och Iran och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att respektera grundläggande mänskliga rättigheter för kurder i Syrien, Turkiet och Iran och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utökat stöd till kurddominerade områden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja bevarandet av identiteten för Nineveslättens invånare och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja självförsvarsstyrkorna på Nineveslättan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2583 av Björn Söder m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utöka arbetet för att skydda oppositionspolitiker och journalister som far illa i Ryssland, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2584 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkalla erkännandet av Palestina för att främja kvinnors rättigheter i Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2588 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som såväl enskild stat som medlem i EU och FN i alla sina kontakter med Iran ska uppmärksamma kvinnors och kvinnorrättsorganisationers situation i landet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, ska uppmärksamma de grova och omfattande kränkningarna av de etniska och religiösa minoriteternas rättigheter i Iran och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, bör agera för att Iran lever upp till sina internationella åtaganden gällande barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, konsekvent ska uppmärksamma de grova och omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Iran och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inrätta en samlad strategi för Centralasien och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2782 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen specifikt bör låta utreda de uppgifter som pekar på att det ska ha transporterats militär utrustning på M/S Estonia under själva förlisningsnatten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att bringa klarhet i om KSI ansvarade för eller kände till några militära frakter på Estonia och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att bringa klarhet i om det finns hemligstämplade dokument eller utredningar arkiverade om M/S Estonias militära transporter hos polisen, Försvarsmakten, UD eller andra myndigheter och när sekretessen för dessa handlingar i så fall löper ut, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att utreda vilka länder som skulle kunna ha varit inblandade i att använda M/S Estonia för att frakta militär materiel och vilket slags materiel det i så fall varit fråga om samt vilket land eller vilka länder som var slutliga mottagare av materielen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör kontrollera om det stämmer att utredningsmaterial från

Hirschfeldts utredning förstörts, och om så har skett bör regeringen i så fall vidta åtgärder för att klarlägga varför detta skett och vilka uppgifter materialet innehöll, och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör klarlägga vad det var för militär utrustning ”som inte var explosiv” som enligt Johan Hirschfeldt fraktades på M/S Estonia på svenskt uppdrag veckorna före förlisningen samt om materielen skulle transporteras till Sverige eller till andra länder och i så fall vilka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2784 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en ny oberoende utredning om den officiella hanteringen av Raoul Wallenbergs öde och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om hanteringen av det s.k. miljardlånet påverkade regeringens hantering av Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ställa frågor om huruvida Ryssland har information som stöder uppgifterna om att Josef Stalin lät kidnappa Raoul Wallenberg för att säkerställa miljardlånet från Sverige och, detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om det framgår av UD:s dokumentation att Sveriges sändebud i Moskva minst tre gånger 1945 och 1946 bad höga sovjetiska tjänstemän att bekräfta att Raoul Wallenberg inte längre var vid liv, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda uppgifterna om att den svenska ambassadören agerade utifrån en medveten politik sanktionerad av Sverige gällande Raoul Wallenberg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tydliggöra vilka konsultationer Sverige haft med Ryssland i fallet Raoul Wallenberg och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UD bör insistera på att Ryssland delar med sig av all ytterligare information om fånge nr 7, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2793 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska erkänna Jerusalem som Israels huvudstad och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2989 av Christian Carlsson (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur Sverige kan stödja återuppbyggandet och återvändandet efter terrorsekten Islamiska statens förföljelse och folkmord på kristna och jezidier i Irak, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU behöver göra mer för att garantera säkerheten i Irak och för att bidra till självstyre för den kristna befolkningen på Nineveh, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3228 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att Republiken Kina (Taiwan) ges rätt att skicka ombud till FN:s generalförsamling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Taiwan ska få observatörsstatus i FN, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av stöd till ryska pro-demokratiska rörelser och partier och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva att Navalnyj omedelbart ska släppas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska fördöma de övergrepp och tvångsinterneringar på uigurer som begås av den kinesiska regimen samt införa sanktioner mot ansvariga för övergreppen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för att Europaparlamentet utifrån en oberoende internationell granskning och andra erkända internationella organisationers rapporter ska pröva Kinas övergrepp mot uigurerna utifrån gällande folkrätt och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt stöd till demokratiörelsen i Hongkong och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att Taiwan släpps in i fler multilaterala organisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ”House of Sweden” i Taiwan och ett breddat bilateralt samarbete till att omfatta fler områden och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska utveckla en ny samlad regional strategi för Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3281 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kommission som granskar Sveriges agerande gentemot Sovjetunionen och de övriga kommunistdiktatorerna i Öst- och Centraleuropa och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3701 av John Weinerhall (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta upp Tibetfrågan med företrädare för den kinesiska regeringen i bilaterala sammanhang för att sätta press på landet att respektera folkrätten och de mänskliga rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta en ledande roll i att återupprätta samtal mellan den tibetanska exilregeringen och den kinesiska regeringen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3724 av Azadeh Rojhan Gustafsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska fortsätta verka för att stärka mänskliga rättigheter i Iran och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3774 av Hans Wallmark m.fl. (M):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett ”House of Sweden” bör etableras i Taipei och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i närtid ska genomföra ett officiellt minister- eller talmansbesök i Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3776 av Hans Wallmark m.fl. (M):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett "House of Sweden" bör etableras i Taipei och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska återuppbygga goda relationer med Israel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3777 av Hans Wallmark m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i samarbete med andra länder bör ta initiativ till och arbeta för att Kina respekterar mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva frågan om Rysslands frigivande av oppositionspolitiker, inklusive Aleksej Navalnyj, i alla de organ där Sverige är verksamt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3883 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett erkännande av det pågående folkmordet på uigurer i Kina och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för EU verka för att unionen återkommande tar upp uigurernas, kristnas och andra minoriteters situation i sin dialog med Kina och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fördjupa och utveckla relationerna med Israel och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt ska verka för att fler arabländer normaliserar sina relationer med Israel i enlighet med de s.k. Abrahamavtalen och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta avstånd från och fördöma den internationella BDS-rörelsen för dess spridande av antisemitiska föreställningar och hat mot staten Israel samt att uppmana till att inte i någon form stödja eller finansiera dess projekt och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Hongkong och Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3970 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tydligt erkännande av Taiwan som land snarare än som provins och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Taiwan ska få möjligheten att skicka ombud till FN:s generalförsamling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i och bidra till FN:s underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade bilaterala samarbeten med Taiwan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ”House of Sweden” i Taipei och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3971 av Joar Forssell m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka i EU för ett samlat agerande emot förtrycket av demokratirörelsen i Hongkong, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör agera för att det internationella samfundet ställer aktörerna bakom förtrycket av minoriteter som uigurerna i Kina till ansvar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör verka för att stödja oberoende civilsamhälleskrafter i Kina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska erkänna Taiwans rätt att forma sin egen samhällsutveckling och sitt eget demokratiska system samt integreras i internationella institutioner och samarbeten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3998 av Joar Forssell m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att markera mot Rysslands behandling av civilbefolkning, framför allt oppositionspolitiker, journalister och hbtqi-personer, och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället i Ryssland och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4152 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördöma de statssanktionerade massövergreppen mot uigurer, falungonganhängare och kristna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en oberoende internationell granskning av Kinas övergrepp mot minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot de ansvariga för de övergrepp som sker mot uigurer, falungonganhängare, kristna och andra minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4174 av Amineh Kakabaveh m.fl. (-, M, L, C, MP, KD, S, V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU och FN ställer kraftfulla krav på Iran och Eritrea avseende mänskliga rättigheter i samband med handel, bilaterala avtal, biståndsinsatser etc., och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
6. Motioner som bereds förenklat		
2018/19:1042	Serkan Köse (S)	
2018/19:1069	Jennie Nilsson (S)	
2018/19:1071	Magnus Manhammar (S)	
2018/19:1377	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1
2018/19:2449	Mikael Oscarsson (KD)	1–3
2019/20:777	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1
2019/20:779	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1–3
2019/20:2813	Mikael Oscarsson (KD)	1–3
2019/20:3040	Serkan Köse (S)	
2019/20:3270	Lawen Redar m.fl. (S)	
2020/21:76	Björn Söder (SD)	
2020/21:77	Björn Söder (SD)	
2020/21:155	Hampus Hagman (KD)	
2020/21:255	Désirée Pethrus (KD)	1 och 2
2020/21:484	Mikael Oscarsson (KD)	1–3
2020/21:674	Sara Gille m.fl. (SD)	4
2020/21:696	Magnus Oscarsson (KD)	
2020/21:1059	Åsa Coenraads m.fl. (M)	1 och 2
2020/21:1940	Boriana Åberg (M)	
2020/21:2068	Dag Larsson m.fl. (S)	
2020/21:2204	Serkan Köse och Mathias Tegnér (båda S)	1 och 2
2020/21:2209	Serkan Köse (S)	
2020/21:2313	Boriana Åberg (M)	
2020/21:2568	John Weinerhall (M)	1 och 2
2020/21:2642	Mathias Tegnér och Serkan Köse (båda S)	1
2020/21:2995	David Josefsson (M)	
2021/22:16	Ingemar Kihlström och Magnus Oscarsson (båda KD)	
2021/22:65	Björn Söder (SD)	1
2021/22:69	Björn Söder (SD)	

2021/22:75	Björn Söder (SD)	
2021/22:97	Charlotte Quensel (SD)	1
2021/22:111	Magnus Jacobsson (KD)	
2021/22:346	Hampus Hagman (KD)	1 och 2
2021/22:1029	Magnus Oscarsson (KD)	
2021/22:1361	Åsa Coenraads m.fl. (M)	
2021/22:1542	Serkan Köse (S)	
2021/22:1543	Serkan Köse och Thomas Hammarberg (båda S)	
2021/22:1667	Magnus Manhammar och Hillevi Larsson (båda S)	
2021/22:1788	Robert Halef (KD)	1 och 3
2021/22:1792	Elin Gustafsson m.fl. (S)	
2021/22:2148	Johan Büser (S)	
2021/22:2153	Johan Büser (S)	
2021/22:2567	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1, 3, 4, 8 och 10
2021/22:2569	Björn Söder m.fl. (SD)	1–3 och 5
2021/22:2574	Markus Wiechel m.fl. (SD)	11 och 13
2021/22:2576	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1–5 och 7
2021/22:2583	Björn Söder m.fl. (SD)	2
2021/22:2584	Markus Wiechel m.fl. (SD)	2
2021/22:2588	Håkan Svenneling m.fl. (V)	12
2021/22:2782	Mikael Oscarsson (KD)	1–6
2021/22:2784	Mikael Oscarsson (KD)	1–7
2021/22:2793	Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD)	1
2021/22:2989	Christian Carlsson (KD)	2 och 3
2021/22:3228	Åsa Coenraads m.fl. (M)	1 och 2
2021/22:3281	Boriana Åberg (M)	
2021/22:3701	John Weinerhall (M)	1 och 3
2021/22:3724	Azadeh Rojhan Gustafsson (S)	
2021/22:3883	Lars Adaktusson m.fl. (KD)	43–45
2021/22:3998	Joar Forssell m.fl. (L)	6 och 7
2021/22:4174	Amineh Kakabaveh m.fl. (-, M, L, C, MP, KD, 2 S, V)	